

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 86/2019(95))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ / ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΩΜΕΓΑ CH», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΩΜΕΓΑ CHANNEL LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 24 Ιουνίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει κατόπιν παραπόνου / καταγγελίας τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **άρθρων 26(1)(ε) και 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(3) και 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Τα πιο πάνω άρθρα προνοούν τα εξής:

26(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –
(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

26(2) Τα δελτία ειδήσεων και τα επικαιρικά προγράμματα πρέπει να χαρακτηρίζονται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, ιδιαίτερα αναφορικά με πολιτικά θέματα αλλά και οποιαδήποτε κοινωνικά θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα ακόλουθα:

21(3) Οι σταθμοί υποχρεούνται όπως σ' όλες τις εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) διασφαλίζουν σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου μεταδίδεται από σταθμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται για αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητας του. Η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας.

28(1) Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **19.12.2019** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και / ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και / ή μέσω αντιπροσώπου και / ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1 – 4:

1. Στις **9.9.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 13:15**, μεταδόθηκε το ενημερωτικό πρόγραμμα «**Ενημέρωση Τώρα**», χωρίς αυτό να διέπεται από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας και της υπόληψης του Διευθυντή σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης, κ. Λοΐζου Σέπου, κατά

παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος και υπό τον τίτλο «**Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ**» συζητήθηκε η είδηση για μετακίνηση του Διευθυντή Λ. Σέπου από το Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα Λευκωσίας στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης, σε συνέχεια περιστατικού με πρωταγωνιστή τον ίδιο και μαθήτρια που φορούσε μαντήλα στο σχολείο κατά την πρώτη μέρα έναρξης των μαθημάτων. Καλεσμένος στο στούντιο για να συζητήσει το θέμα ήταν μεταξύ άλλων και ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Κίνησης για την Ισότητα – Στήριξη – Αντιρατσισμό (ΚΙΣΑ) κ. Δώρος Πολυκάρπου, ο οποίος ανέφερε τα ακόλουθα:

- Παρουσιαστής: «Κύριε Πολυκάρπου, παρακαλώ»
- Δώρος Πολυκάρπου, Εκτελεστικός Διευθυντής της Κίνησης για Ισότητα, Στήριξη, Αντιρατσισμό (ΚΙΣΑ): «Κύριε Σωκράτους κατ' αρχάς να πούμε ότι για μας δεν ήταν ούτε τυχαίο, ούτε μεμονωμένο περιστατικό η συμπεριφορά του συγκεκριμένου Διευθυντή. **Με βάση τη δική μας πληροφόρηση αφορά έναν Διευθυντή, ο οποίος ήταν απόλυτα αυταρχικός, δεν δεχόταν ερε δηλαδή έβλεπε, αν θέλετε, το σχολείο ως ένα στρατόπεδο, όπου έπρεπε να ισχύει η στρατιωτική πειθαρχία. Υπήρχαν στο παρελθόν πολύ ουσιαστικά...».**
- Παρουσιαστής: «Δεν νομίζω να μπορούμε να τα υιοθετήσουμε αυτά γιατί είναι καταγγελίες ή κατηγορίες».
- Δ.Π.: «Αυτή είναι η δική μας πληροφόρηση για το τι έχει συμβεί μέχρι σήμερα».
- Παρουσιαστής: «Μάλιστα».
- Δ.Π.: «Θεωρώ ότι έπρεπε το Υπουργείο να δει το θέμα ήδη πώς να βοηθήσει τον Διευθυντή να διαφοροποιήσει τη στάση του ή να πάρει τα απαραίτητα μέτρα να προστατεύσει την εκπαίδευση και τους μαθητές μας από αυτού του είδους τις συμπεριφορές».
- Παρουσιαστής: «Ναι».
- Δ.Π.: «Τώρα όσον αφορά το συγκεκριμένο περιστατικό...».

- Παρουσιαστής: «Δεν υπάρχει όμως, ακούσατε προηγουμένως τι είπε ο κύριος Χατζησάββας. Δεν υπάρχει ακρίβεια στις λέξεις στους Κανονισμούς σε ό,τι αφορά την κάλυψη του προσώπου».
- Δ.Π.: «Αυτό ξέρετε, όταν θέλουμε να δικαιολογήσομεν την στάση μας πάντοτε βρίσκουμε κάποια θέματα, τα οποία μπορούμε να προσφύγομεν...».
- Παρουσιαστής: «Γκρίζες ζώνες λέτε; Να πατήσουν πάνω;»
- Δ.Π.: «... για να δικαιολογήσομε τη στάση μας. Τα γεγονότα εδώ είναι ξεκάθαρα. Ο κύριος Σέπος είναι Διευθυντής εδώ και πολλά χρόνια. Τα σχολεία μας από το 2004 εφαρμόζουν συγκεκριμένη νομοθεσία, έχουμε τον περί Προσφύγων Νόμο και έχουμε παιδιά που φοιτούν με μαντήλα από το 2004. **Εάν ο κύριος Σέπος είχε αμφιβολίες αν τα παιδιά αυτά από το 2004 μέχρι το 2019 δεν δικαιούνταν να φοιτούσιν εμπορούσε να αποταθεί στο Υπουργείο και να ζητήσει να του ερμηνεύσουν την εγκύκλιο πριν δράσει με τέτοιο αποφασιστικό και βίαιο τρόπο. Δεύτερον, δεν επιτίθεσαι σε ένα παιδί στην αυλή και του ζητάς να εγκαταλείψει το σχολείο με ένα τέτοιο τρόπο και όταν ρωτήθηκες και από τους μαθητές και από τα μέσα να δίνεις και μια ερμηνεία ότι όποιος φορεί μαντήλα είναι Ταλιμπάν, ίσον τρομοκράτης. Αυτές είναι ακραίες τοποθετήσεις που δεν συνάδουν με αμφιβολία για το τι περιείχε στην εγκύκλιο ή όχι».**
- Παρουσιαστής: «Να σας ρωτήσω κάτι όμως. Σε ό,τι αφορά τα θρησκευτικά σύμβολα ευρύτερα και την εισαγωγή τους στα σχολεία υπάρχει θέμα για εσάς ή δεν υπάρχει;».
- Δ.Π.: «Ο κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στη θρησκεία του...».

Ο κ. Πολυκάρπου συνεχίζει αναφέροντας τη θέση του για το δικαίωμα της ανεξιθρησκίας και κατόπιν δίδεται ο λόγος στην Αρετή Δημοσθένους, Κανονολόγο, η οποία μεταξύ άλλων λέει τα εξής:

- Αρετή Δημοσθένους, Κανονολόγος: «Αν είναι καλός ένας Διευθυντής νομίζω ότι θα το κρίνει κάποια επιτροπή του Υπουργείου Παιδείας, η οποία είναι ειδική για να κρίνει Διευθυντές. Δεν τον κρίνουν...».
- Παρουσιαστής: «Μετακινήθηκε όμως, άρα κρίθηκε».
- Α.Δ.: «Ναι, ναι αλλά είναι εύκολο και δύσκολο ταυτόχρονα να βγάζουμε ετικέτες για κάποιον. Ο Διευθυντής αυτός, τον οποίο εγώ δεν γνωρίζω και ούτε τον υποστηρίζω, απλά το feedback από τον κόσμο, διότι έχει κι άλλα

πράγματα, εκτός από αυτά που ίσως είναι πρωτοσέλιδα. Ήταν στο σχολείο της Ακρόπολης και όταν μετετέθη στο σχολείο του Αποστόλου Βαρνάβα αρκετοί γονείς πήγαν και ζήτησαν να μείνει στο σχολείο εκεί. Γιατί ήταν καλός. Δηλαδή, εγώ τώρα λέω την άλλη άποψη κι αν είμαστε δημοκρατικοί πρέπει να δεχόμαστε και την άλλη άποψη...».

[...]

- Α.Δ.: «Σήμερα στο ΡΙΚ μιλούσε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας στη Βουλή και έλεγε για τη φιέστα που έκανε ότι κάλεσαν και φωτογραφήθηκαν το Σαββάτο με το παιδάκι. Μα αυτά είναι πρακτική σε όλο τον κόσμο. Ακόμη και σε πολύ αυταρχικά καθεστώτα...».
- Δ.Π.: «Όχι διαφωνώ».
- Α.Δ.: «Εντάξει θα πείτε μετά αν μου επιτρέπετε να τελειώσω. Όταν ένα παιδάκι δήθεν γίνει marginalized, δηλαδή περιθωριοποιηθεί από κάποια συζήτηση μετά μπορούν να φωτογραφηθούν μαζί του και να το αγκαλιάσουν για να δείξουν ότι το αγαπούν. Αυτό δεν είναι πρακτική δηλαδή; Τι εννοείτε διαφωνείτε;».
- Δ.Π.: «Ένα παιδάκι που ενδεχομένως να έχει κακοποιηθεί από μια συμπεριφορά, δεν καλείς τον θύτη μαζί με...».
- Α.Δ.: «Μα δεν έχει κακοποιηθεί».
- Δ.Π.: «Είναι η δική σας άποψη. Το έχει δει εκπαιδευτικός ψυχολόγος;».
- Α.Δ.: «Μα τι θα πει έχει κακοποιηθεί; Η ίδια η κοπέλα είπε ότι δεν φορεί πάντα το μαντήλι, αλλά στο σχολείο θέλει να το φορεί. Μου το είπε καθηγήτρια του σχολείου».
- Δ.Π.: «**Εγώ θεωρώ ότι η συμπεριφορά του Διευθυντή ήταν βίαια, έπρεπε το παιδί αυτό να αξιολογηθεί αν ήταν έτοιμο να παρουσιαστεί σε μια συνάντηση μαζί με τον θύτη, ο Υπουργός μπορούσε να παρέμβει**
[Ταυτόχρονα προβάλλεται πλάνο του Διευθυντή Λ. Σέπου στις δηλώσεις που έκανε στη συνάντησή του με τον Υπουργό και τη μαθήτριά στο κάτω δεξί μέρος της οθόνης]
να ενισχύσει τη διαδικασία. Διαφωνώ ότι αυτή η απόφαση...».
- Παρουσιαστής: «Πήγε να ενεργήσει πυροσβεστικά».
- Δ.Π.: «Μα κοιτάξετε, πυροσβεστικά στο τέλος της ημέρας, εάν ελαμβάναμε υπόψη όλα τα προβλήματα έγκαιρα ίσως να ενισχύαμε τις διαδικασίες μέσα από την εκπαίδευση που βοηθούν σε εξομάλυνση αυτών των προβλημάτων και όχι να...».

- Α.Δ.: «Κύριε Πολυκάρπου, θύτης. Εσείς αν ήσασταν Υπουργός θα δεχόσασταν να σας λέουν θύτη; Δηλαδή, τι θα πει θύτης;».
- Δ.Π.: «Εγώ δεν είπα για τον Υπουργό. **Εγώ είπα για τον Διευθυντή**».
- Α.Δ.: «Όχι, όχι, μα είπατε ο θύτης και το θύμα. Άρα ο θύτης ποιος είναι;».
- Δ.Π.: «**Ναι ο θύτης είναι ο Διευθυντής, ο Διευθυντής**».
- Α.Δ.: «Εσείς αν ήσασταν Διευθυντής θα μπορούσατε να πείτε ότι με το να ερμηνεύσετε τους Κανονισμούς, οι οποίοι υπήρχαν σε εγκύκλιο είστε...».
- Δ.Π.: «Ένας Διευθυντής, κοιτάζτε...».
- Παρουσιαστής: «Γιατί δεν τους ερμήνευσε τα προηγούμενα δυο χρόνια κυρία Δημοσθένους, αυτό είναι το ερώτημα φαντάζομαι».
- Α.Δ.: «Μα δεν ήταν σε αυτό το σχολείο».
- Παρουσιαστής: «Ο Διευθυντής φέτος διορίστηκε;».
- Α.Δ.: «Ο Διευθυντής φέτος διορίστηκε στο σχολείο του Αποστόλου Βαρνάβα. Το κοριτσάκι ήταν εκεί. Ο Διευθυντής αυτός δεν είναι εναντίον της διαφορετικότητας, διότι μου έχουν πει...».
- Παρουσιαστής: «Και δεν ήξερε, όταν διορίστηκε δεν ήξερε ότι θα υπάρχουν αλλόθρησκα παιδιά;».
- Α.Δ.: «Δεν ήξερε ότι θα ήταν μια; Αφού ήταν την πρώτη μέρα που πήγαινε. Αλλά εγώ ως εκπαιδευτικός...».
- Δ.Π.: «**Και ένας Διευθυντής τρέχει στην αυλή και διώχνει παιδάκια;**».
- Α.Δ.: «Δεν τρέχει στην αυλή, δεν έτρεξε στην αυλή, την κάλεσε στο γραφείο του».
- Δ.Π.: «Αυτό έκανε. Όχι δεν την κάλεσε στο γραφείο του».
- Α.Δ.: «Μα μου το είπε καθηγήτρια του σχολείου ότι την κάλεσε στο γραφείο του».
- Παρουσιαστής: «**Μα έκανε ομιλία για τζιχαντιστές δημόσια μπροστά σε όλα τα παιδιά αυτό είναι το πρόβλημα.** Δηλαδή ακόμη και να υπάρχει διαφωνία ή διαφορετική ερμηνεία των Κανονισμών το θέμα ήταν η ομιλία που έγινε. Δεν ήταν έτσι τα πράγματα κύριε Χατζησάββα; Δεν έγινε ομιλία;»
- Α.Δ.: «Έχετε την ομιλία στο YouTube που να λέει ότι όσοι φορούν μαντήλι και το είπε ο Διευθυντής είναι τζιχαντιστές;».
- Παρουσιαστής: «Το είπαν οι μαθητές, εκτός αν θέλετε να τους αμφισβητήσουμε».
- Δ.Π.: «Το είπε ο ίδιος. Δεν μεγαλώνουμε καλογριές και Ταλιμπάν στα σχολεία».

- Παρουσιαστής: «Να συνεχίσουμε τη συζήτηση απλά πρέπει να αποδεσμεύσω τους εκπαιδευτικούς γιατί έχουν συναντήσεις».
- Α.Δ.: «Ένα λεπτό συγνώμη, οι μαθητές και οι γονείς τους τείνουν στην Κύπρο να μην σέβονται ένα Διευθυντή, ο οποίος είναι αυστηρός. Ο κύριος Σέπος δεν είναι συντηρητικός. Θέλει να εφαρμόζονται οι νόμοι. Άρα λοιπόν τώρα εμείς καταδικάζουμε...».
- Παρουσιαστής: «Δεν είναι νόμος, είναι κανονισμός. Και σεβασμός κερδίζεται το ξέρετε πάρα πολύ καλά, δεν είναι μόνο ηλικιακό».
- Α.Δ.: «Εσείς τώρα δεν μπορείτε να με σεβαστείτε γιατί εγώ έφερα κενά δαιμόνια και λέω κάτι διαφορετικό».
- Παρουσιαστής: «Μα σεβόμαστε την άποψη, σεβόμαστε την άποψη και ο κύριος Πολυκάρπου και όλοι εδώ».
- Α.Δ.: «Ναι, αλλά αφού εδώ δεν μπορούμε να γίνουμε σεβαστοί, πώς θα γίνουμε σεβαστοί όταν πρόκειται περί ενός Λυκείου με οκτακόσια παιδιά, τα οποία...».
- Παρουσιαστής: «Είναι σεβασμός όμως να χαρακτηρίζουμε; Αυτό θέλω να σας ρωτήσω, είναι σεβασμός να χαρακτηρίζουμε; Ταμπέλες. Συμφωνείτε με τις ταμπέλες; Να το βάλουμε έτσι;».
- Α.Δ.: «Όχι δεν συμφωνώ με τις ταμπέλες...».
- Παρουσιαστής: «Αυτό έκανε».
- Α.Δ.: «Και αν ο Διευθυντής είπε ότι αυτή η μαντήλα δείχνει τζιχαντισμό ως Ισλαμολόγος – Κανονολόγος λέω ότι είναι κακό και μεμπτό. Αλλά αυτό το πράγμα δεν κάνει θύτη κάποιον που προσωπικά φοράει μαντήλι, διότι η δήλωση είναι γενίκευση».
- Παρουσιαστής: «Ωραία. Δώστε μου δυο λεπτά να ολοκληρώσουν οι εκπαιδευτικοί και να πάμε, ναι να τελειώσουμε τη συζήτηση μαζί».
- Κώστας Χατζησάββας, Πρόεδρος ΟΕΛΜΕΚ: «Πολύ σύντομα αγαπητέ Ονούφριε πρέπει να πω ότι σήμερα κρίνουμε αυτό το περιστατικό. Δεν κρίνουμε τον κύριο Σέπο, την θητεία του κυρίου Σέπου. Πρέπει να πω ότι ο ίδιος ως Διευθυντής και ως καθηγητής κατέβαλε τεράστιες προσπάθειες. Ότι εντάξει προσεγγίζει κάπως διαφορετικά κάποια θέματα, μπορεί, έχει αυτήν την προσωπικότητα...».
- Παρουσιαστής: «Μα γι αυτό θα πρέπει να είναι ξεκάθαροι όλοι οι κανονισμοί κύριε Χατζησάββα».

- Κ.Χ.: «Επομένως, επειδή βρίσκεται σε εξέλιξη η έρευνα, η οποία ξεκίνησε από χθες να διεξάγεται, άρα θα πρέπει να περιμένουμε εμείς το πόρισμα να δούμε και αναλόγως μπορούμε να τοποθετηθούμε».
- Παρουσιαστής: «Μάλιστα. Ωραία».
- Κ.Χ.: «Και τελειώνοντας, ακόμα ένα δευτερόλεπτο αγαπητέ Ονούφριε».
- Παρουσιαστής: «Όχι, πάρτε το χρόνο, εγώ για σας έχω αγχωθεί».
- Κ.Χ.: «Ακόμα δυο σημεία. Ότι οι κανονισμοί θα πρέπει να διασαφηνιστούν πλήρως. Οποίες ασάφειες υπάρχουν, οι κανονισμοί λειτουργίας, εμείς λέμε και κάνουμε τώρα ξανά έκκληση προς το Υπουργείο Παιδείας να καλέσει αμέσως την Επιτροπή Κανονισμών, διότι υπάρχουν και άλλα ζητήματα που...».
- Παρουσιαστής: «Αυτό που λέει όμως η κυρία Δημοσθένους ότι μιλάει και για το κεφάλι, για το κάλυμμα του κεφαλιού;».
- Κ.Χ.: «Αυτό εγώ δεν το είδα. Η εγκύκλιος λέει ότι δεν μπορεί κάποιος να εισέρχεται στο σχολείο με καλυμμένο, την κεφαλή ή το πρόσωπο. Με καλυμμένο. Και εννοούσαμε εκείνο τον καιρό τις κουκούλες και τα τζόκει. Άρα πρέπει άμεσα να συκληθεί να δούμε την εμφάνιση των μαθητών...».
- Παρουσιαστής: «Θεωρείτε ότι θέλει ξεκαθάρισμα».
- Α.Δ.: «Μα, μου το είπε η Γυμνάστρια αυτό το πράγμα».
- Παρουσιαστής: «Μάλιστα».
- Κ.Χ.: «Έτσι ώστε να αποτραπούν άλλα περιστατικά παρόμοιας φύσεως και να τελειώσω και να πω ότι θέλω να κάνω μια έκκληση. Επειδή εάν συμβεί οτιδήποτε εκείνοι που θα υποστούν οποιεσδήποτε άλλες συνέπειες θα είναι οι εκπαιδευτικοί, αλλά και οι μαθητές πρέπει να ρίξουμε, να χαμηλώσουμε τους τόνους, διότι εμείς είμαστε καθημερινά στις σχολικές μονάδες. Υπάρχουν μαθήτριες και πρέπει να πω ότι είναι και πολύ καλές και κυκλοφορούν μαζί με την μαντήλα μέσα στις σχολικές μονάδες και υπάρχει απόλυτος σεβασμός. Γνωρίζουν πάρα πολύ καλά την ελληνική γλώσσα, άρα πρέπει να πέσουν οι τόνοι, να δούμε το πόρισμα, για να μην δημιουργηθούν περαιτέρω αρνητικές εξελίξεις».
- Παρουσιαστής: «Μάλιστα. Ευχαριστώ. Κύριε Χαραλάμπους τελευταία κουβέντα και από σας».

Ακολούθως, σε σχόλιο της κ. Δημοσθένους για την ανάγκη να υπάρχει πειθαρχία στα σχολεία, αναφέρθηκαν τα εξής:

- Δ.Π.: «Η πειθαρχία καθιερώνεται μέσα από το διάλογο και τον αλληλοσεβασμό. **Ο συγκεκριμένος Διευθυντής ούτε μαθητική εκπροσώπηση δεχόταν, ούτε διάλογο...**».
- Παρουσιαστής: «Επιτρέψτε μου να αποχαιρετίσω τους εκπαιδευτικούς γιατί τους κρατάμε εδώ και έχουν συναντήσεις».

Στη συνέχεια, έλαβε μέρος στη συζήτηση με τηλεφωνική παρέμβαση ο Πρόεδρος των Οργανωμένων Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης Κυριάκος Νικηφόρου και αναφέρθηκε στην συνάντηση της μαθήτριας με τον Υπουργό και τον κ. Σέπο στο Υπουργείο Παιδείας:

- Κυριάκος Νικηφόρου, Πρόεδρος Οργ. Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης: «Η έγνοια μας ήταν πρώτα απ' όλα η μαθήτρια, η οποία δήλωνε ότι δεν θα πήγαινε σήμερα σχολείο. Και θέλαμε να αισθανθεί ότι θα πάει σε ένα περιβάλλον πάλι Λύκειο όπως ήταν τα προηγούμενα χρόνια. Η κίνηση του Σαββάτου δεν έγινε σε πέντε δευτερόλεπτα...».
- Παρουσιαστής: «Ερωτήθηκε η μαθήτρια αν θέλει να έχει αυτή τη συνάντηση κύριε Νικηφόρου; Αυτό θέλω να ξεκαθαρίσω».
- Κ.Ν.: «Να με αφήσετε να τελειώσω αγαπητέ Ονούφριε».
- Παρουσιαστής: «Σας αφήνω βεβαίως ναι πέστε μας».
- Κ.Ν.: «Όλο το πρωί του Σαββάτου, όλη μέρα έγιναν διαβουλεύσεις με τις δυο πλευρές και τους γονείς δηλαδή της μαθήτριας και με τον κύριο Σέπο και όταν διαφάνηκε ότι και οι δυο πλευρές ήταν έτοιμες να δεχτούν η μια την άλλη και να συζητήσουμε και έγινε αυτή η συνάντηση, η οποία έγινε. Και το μήνυμα που βγήκε από αυτή την συνάντηση γιατί ήμουν παρών ήταν ότι και ο Διευθυντής είχε δώσει το μήνυμα ξεκάθαρα ότι αποδέχεται τις θρησκευτικές πεποιθήσεις της μαθήτριας και όλων των παιδιών όπως προβλέπει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά και η μαθήτρια αντιλήφθηκε ότι μπορεί να πάει σήμερα το πρωί, όπως και πήγε σχολείο για να ξαναείναι στο ίδιο περιβάλλον που βρισκόταν. Και ναι είναι πολλές φορές συμβολισμός κάποιες κινήσεις για να δείξει και το Υπουργείο Παιδείας και εμείς οι οργανωμένοι γονείς ότι αγκαλιάζουμε στο πρόσωπο αυτής της μαθήτριας, όλους τους μαθητές ανεξαρτήτου θρησκείας, χρώματος ή φυλής».
- Παρουσιαστής: «Μάλιστα, σας ευχαριστώ πολύ κύριε Νικηφόρου για την παρέμβασή σας. Παρακαλώ κύριε Πολυκάρπου».

- Δ.Π.: «Εμείς συμφωνούμε με το πρώτο σκέλος. Δηλαδή, αν ο στόχος ήταν να ενισχυθεί το παιδί για να βοηθηθεί να επιστρέψει πίσω...»,
- Παρουσιαστής: «Μα σας το είπε ο κύριος Νικηφόρου, αυτός ήταν ο στόχος».
- Δ.Π.: «Δεν ήταν αχρείαστη η συνάντηση μαζί με τον Διευθυντή του σχολείου, πρώτον. Δεύτερο, ήταν αχρείαστη η φωτογράφιση, είναι ένα παιδί ανήλικο».
- Παρουσιαστής: «Συναίνεσαν και οι δυο πλευρές λένε».
- Δ.Π.: «Φαντάζεστε ότι ένα παιδί της ηλικίας των δεκαεφτά χρόνων που ρωτάται από έναν Υπουργό αν θα φωτογραφηθεί μαζί του, ε δεν μπορεί να πει δεν θέλω να φωτογραφηθώ».
- Παρουσιαστής: «Αφ' ης στιγμής δέχθηκε τη συνάντηση και υπήρξε ένας συμβιβασμός εκεί ή μια απολογία από πλευράς του κυρίου Σέπου στην προκειμένη περίπτωση...».
- Δ.Π.: «Μα αν υπήρξε ένας συμβιβασμός και το πρόβλημα είχε λυθεί όπως εδήλωσε στην συνάντηση γιατί τότε μετατέθηκε ο Διευθυντής;».
- Παρουσιαστής: «Επειδή μας εξήγησε ο κύριος Χατζησάββας ότι οι μαθητές θα αντιδρούσαν σήμερα στην παρουσία του κυρίου Σέπου στο σχολείο».
- Δ.Π.: «Διότι δεν ήταν ικανοποιητικό το θέμα, το αν ο Διευθυντής κάτω από την πίεση αποδέχτηκε αν θέλετε να κάνει μια διορθωτική δήλωση όσον αφορά 'εγώ αποδέχομαι το κορίτσι να επιστρέψει όπως είναι και θα το στηρίξω πίσω στο σχολείο'. Δεν ήταν ικανοποιητικό. Αυτή δεν είναι η σωστή διαδικασία. Έπρεπε να αφεθεί η έρευνα να λειτουργήσει, έπρεπε ο Διευθυντής...».
- Παρουσιαστής: «Ναι αλλά το κορίτσι έλεγε δεν θα πάω σήμερα στο σχολείο, την Δευτέρα. Δεν έπρεπε να γίνει κάτι να επιστρέψει στο σχολείο; Δεν είναι δικαίωμά της να επιστρέψει στο σχολείο της κανονικά;».
- Δ.Π.: «Δεν χρειαζόταν η συνάντηση αυτή. Το κορίτσι μπορούσε να επιστρέψει στο σχολείο χωρίς την παρουσία του Διευθυντή του σχολείου».
- Παρουσιαστής: «Κυρία Δημοσθένους, επειδή πρέπει να κλείσουμε».
- Α.Δ.: «Ο Διευθυντής εξ' όσων γνωρίζω μετετέθη διότι οι μαθητές αντέδρασαν, εκμεταλλεύθηκαν αυτό που έγινε για την μαντήλα και θελαν να φύγει ο Διευθυντής γιατί λέει είναι αυστηρός Διευθυντής. Δηλαδή δόθηκε το σλόγκαν είναι αυστηρός Διευθυντής. Οπότε θελαν να φύγει. Είναι πρώτη χρονιά στο σχολείο. Αυτές οι συμπεριφορές υπάρχουν κύριε Σωκράτους σε πολλές περιοχές του κόσμου και όχι μόνο στα σχολεία.

Παντού. Βγαίνει κάποιος Πρόεδρος της Δημοκρατίας και λένε είναι κακός δεν τον θέλουμε. Και μετά θα πρέπει να φύγει. Δηλαδή όταν σου βγει το όνομα δεν μπορείς μετά να δουλέψεις. Του βγήκε το όνομα ότι είναι αυστηρός. Δεν μετετέθηκε...».

- Παρουσιαστής: «Δεν είναι λόγω του ονόματος. Εσείς λέτε ότι το κράτησαν σαν αφορμή αυτό το περιστατικό και έτσι μπόρεσαν οι μαθητές και πέρασαν μια πολιτική».
- Α.Δ.: «Έτσι μου είπαν από το σχολείο οι καθηγητές. Μα πώς δικαιολογείτε να είναι οργανωμένοι μετά από μια ώρα όλοι και να φωνάζουν εναντίον του Διευθυντή»;
- Δ.Π.: «Νομίζω ότι καλό θα ήταν να ήταν και τα παιδιά εδώ να πουν την άποψή τους. Αν έχει ένα υγιές στοιχείο σε αυτή τη διαδικασία, το οποίο αντέδρασε πολύ φυσιολογικά και με βάση τη δική του ηλικία ήταν οι μαθητές αυτού του σχολείου. Εγώ θεωρώ ότι αν δεν αντιδρούσαν τα παιδιά αυτά...».
- Παρουσιαστής: «Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ακουστούν. Υπάρχει χάρτα των δικαιωμάτων από τα Ηνωμένα Έθνη να ακουστούν. Αλλά να γίνεται σωστή διερεύνηση».
- Α.Δ.: «Να ακουστούν, αλλά όχι να μεταθέτουν διευθυντές».
- Παρουσιαστής: «Μα είναι απόφαση πολιτική αυτή του Υπουργού έτσι; Δεν είναι μετάθεση. Είναι μετακίνηση».
- Α.Δ.: «Σας λέω γίνεται κάτι άλλο. Υπάρχει σχολείο στην Λευκωσία που βρήκαν ένα πιστόλι, συγγνώμη όχι στη Λευκωσία, στη Λεμεσό, βρήκαν ένα πιστόλι ψεύτικο την Παρασκευή. Θα έπρεπε δηλαδή αυτό να δοθεί δημοσιοποίηση και να αρχίσουμε να μαλλώνουμε με τα παιδιά; Πήραν ένα πιστόλι, μπορεί να ήταν νεροπίστολο. Δεν είμαι εναντίον των δικαιωμάτων του παιδιού αλλά σας κατανοώ...».
- Δ.Π.: «Κυρία Δημοσθένους **ο άνθρωπος, ο Διευθυντής αυτός είναι γνωστός. Υπάρχει έκθεση της Επιτρόπου για το παιδί. Υπάρχει μια σύγκρουση και ένας τρόπος που προσεγγίζει τα παιδιά, το Υπουργείο το λέει, είναι ιδιόρρυθμος χαρακτήρας, εγώ λέω είναι ένα, ένας αντιδιδασκτικός τρόπος διαχείρισης του σχολείου. Ένας πολύ αυταρχικός τρόπος, ο οποίος δεν βοηθά στο να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα αποδοχής...**».
- Α.Δ.: «Κύριε Πολυκάρπου εσείς διδάξατε σε σχολείο;»

- Παρουσιαστής: «Αν είναι έτσι τα πράγματα όμως η μετακίνηση δεν θα βοηθήσει, αν είναι όντως έτσι τα πράγματα όπως τα λέτε. Δηλαδή θα πρέπει αν διαφωνεί το ίδιο το Υπουργείο, υπάρχουν καταγγελίες ή οτιδήποτε άλλο έχετε υπόψη σας εσείς, δεν ξέρουμε εμείς, εμείς δημοσιεύματα είδαμε και σας είπα και προηγουμένως δεν μπορούμε να τα υιοθετήσουμε, τότε είναι στα χέρια του ίδιου του Υπουργείου να συζητήσει με αυτόν τον άνθρωπο σε σχέση με τις θέσεις που εκφράζονται, τις πολιτικές και τις πρακτικές και η εκπαίδευση είναι κάτι δημιουργικό...».
- Δ.Π.: «Μα για αυτό έχουμε πει ότι η αντίδραση έγινε με τα χέρια στον τοίχο».
- Παρουσιαστής: «Υπάρχουν κανονισμοί αλλά πρέπει να δημιουργείς κιόλας».
- Δ.Π.: Έπρεπε να είχε γίνει προ πολλού αξιολόγηση...».
- Παρουσιαστής: «Λοιπόν, πρέπει να κλείσω, παρακαλώ δεν έχω άλλο χρόνο».
- Α.Δ.: «Αλλά κύριε Σωκράτους γιατί βλέπουμε την έκθεση ίσως που υπάρχει λέει ο κύριος Πολυκάρπου ότι υπάρχει έκθεση εναντίον του και δεν βλέπουμε αυτή την έκθεση της Επιτρόπου για τα παιδιά που λέει για τα θρησκευτικά σύμβολα. Γιατί το πρόβλημά μας είναι τα θρησκευτικά σύμβολα...».

2. Στις **9.9.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 13:15**, μεταδόθηκε το ενημερωτικό πρόγραμμα «**Ενημέρωση Τώρα**», χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη και την επαγγελματική δραστηριότητα του Διευθυντή σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης, κ. Λοΐζου Σέπου, για τον οποίον έγινε αναφορά, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **9.9.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 13:15**, μεταδόθηκε το ενημερωτικό πρόγραμμα «**Ενημέρωση Τώρα**», κατά τη διάρκεια του

οποίου ο Διευθυντής σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης, κ. Λοΐζος Σέπος, ο οποίος αναφέρθηκε στο πρόγραμμα, **δεν απήλαυσε δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **9.9.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 13:15**, μεταδόθηκε το ενημερωτικό πρόγραμμα «**Ενημέρωση Τώρα**», χωρίς αυτό να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, αναφορικά με κοινωνικό θέμα που απασχόλησε την κοινή γνώμη, κατά παράβαση του **άρθρου 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ο παρουσιαστής Ονούφριος Σωκράτους και οι καλεσμένοι του στο στούντιο, σχολίασαν εκτενώς το περιστατικό που έλαβε χώρα στο Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα Λευκωσίας, μεταξύ του Διευθυντή του σχολείου και της μαθήτριας που φορούσε μαντήλα και τη μετακίνηση του Διευθυντή που ακολούθησε και εξέφρασαν τις θέσεις και απόψεις τους για τον τρόπο χειρισμού του περιστατικού από τον Διευθυντή του σχολείου, αλλά και για θέσεις και ενέργειες του ιδίου στο παρελθόν.

Εντούτοις, παρόλον ότι το θέμα απασχόλησε μεγάλο μέρος του προγράμματος, δεν παρουσιάστηκαν οι θέσεις και οι απόψεις του Διευθυντή του σχολείου, κ. Λοΐζου Σέπου, ως του άμεσα εμπλεκόμενου ατόμου, σε σχέση με το επεισόδιο μεταξύ του ιδίου και της μαθήτριας, αλλά και σε σχέση με χαρακτηρισμούς και κατηγορίες που ειπώθηκαν από τον Εκτελεστικό Διευθυντή της ΚΙΣΑ και αφορούσαν τον κ. Σέπο και τις ενέργειές του.

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Χάσικου, ημερομ. **14.1.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄)** ζήτησε όπως του παραχωρηθεί παράταση χρόνου τουλάχιστον είκοσι (20) ημερών για καταχώρηση των θέσεων και απόψεών του αναφορικά με τις διερευνώμενες παραβάσεις.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **17.1.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄)** απάντησε στον οργανισμό ότι έκανε δεκτό το εν λόγω αίτημα, καλώντας τον όπως υποβάλει τις οιοσδήποτε παραστάσεις ή / και θέσεις ή / και απόψεις του μέχρι την Παρασκευή 7.2.2020.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Χάσικου, ημερομ. **7.2.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄)** υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση, εκ των οποίων και τις απόψεις του παρουσιαστή του προγράμματος Ονούφριου Σωκράτους. Σημειώνεται ότι ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης ή / και να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τον Δικηγόρο του και τον παρουσιαστή του προγράμματος και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **9.9.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 13:15**, μεταδόθηκε το ενημερωτικό πρόγραμμα «**Ενημέρωση Τώρα**», χωρίς αυτό να διέπεται από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας και της υπόληψης του Διευθυντή σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης, κ. Λοΐζου Σέπου, κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(ε) του προαναφερθέντος Νόμου (υποστοιχείο 1), χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη

και την επαγγελματική δραστηριότητα του Λ. Σέπου, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(3) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 2), χωρίς ο Λ. Σέπος να απολαύσει δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς, κατά παράβαση του Κανονισμού 28(1) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 3) (τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 4 – 13 της παρούσας απόφασης).

Στις **9.9.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 13:15**, μεταδόθηκε το ενημερωτικό πρόγραμμα «**Ενημέρωση Τώρα**», χωρίς αυτό να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, αναφορικά με κοινωνικό θέμα που απασχόλησε την κοινή γνώμη, κατά παράβαση του άρθρου **26(2)** του προαναφερθέντος Νόμου (υποστοιχείο **4**) (τα γεγονότα του υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες 14 – 15 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές έχουν εκφρασθεί από τον Δικηγόρο του και τον παρουσιαστή του προγράμματος στην επιστολή του ημερομ. 7.2.2020, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σε σχέση με την αντιπαράθεση από μέρους του οργανισμού του θεμελιώδους δικαιώματος της προστασίας και του σεβασμού του ιδιωτικού βίου έναντι του θεμελιώδους δικαιώματος της ελεύθερης έκφρασης και του ισχυρισμού του οργανισμού ότι «από τα στοιχεία που προκύπτουν στην υπό εξέταση περίπτωση το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης υπερτερούσε του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής», η Αρχή τονίζει τα εξής:

Το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης είναι μια θεμελιώδης ατομική ελευθερία, η κατάκτηση της οποίας συνδέεται με την εδραίωση της Δημοκρατίας. Παρ' όλα αυτά, το δικαίωμα αυτό σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτο.

Η ελευθερία της έκφρασης διασφαλίζεται από το Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και από το Άρθρο 19 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, το Άρθρο 19(1) και (2) ορίζει:

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.
2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.

Το συνταγματικό δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου και έκφρασης, που περιλαμβάνει την ελευθερία λήψης και μετάδοσης πληροφοριών, εν τούτοις, μπορεί να υποβληθεί σε διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινές ως η παράγραφος 3 του Άρθρου 19 του Συντάγματος (οι υπογραμμίσεις δικές μας):

«3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, **δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον** προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή **προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων** ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας».

Σε ένα δημοκρατικό καθεστώς πρέπει να υπάρχει ένα ισοζύγιο μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και του σεβασμού άλλων εξίσου σημαντικών δικαιωμάτων και αγαθών. Η ελευθερία και η ευθύνη είναι έννοιες αδιαχώριστες. Η ελευθερία της έκφρασης του ενός δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως άλλοθι για την καταπάτηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των υπολοίπων, τα οποία οφείλει να διασφαλίζει στους πολίτες της μια πραγματικά δημοκρατική κοινωνία.

Οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεούνται σε όλα τα προγράμματα όχι μόνο να μην προσβάλλουν αλλά και να διασφαλίζουν σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη και τον ιδιωτικό βίο του ατόμου.

Οι περιορισμοί της ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά, όπως εξάλλου έχει διατυπωθεί σε σωρεία αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης του τηλεθεατή / ακροατή και του δημοσιογράφου, το δικαίωμα του θιγμένου στη φήμη, αλλά και το δικαίωμα του κοινού για αντικειμενική, αμερόληπτη και πολυφωνική ενημέρωση, υψηλή ποιότητα των προσφερόμενων προγραμμάτων, ευπρέπεια και καλαισθησία στο δημόσιο λόγο.

Επί του προκειμένου, η Αρχή δεν εξετάζει κατά πόσο ο οργανισμός ορθώς διέθεσε τηλεοπτικό χρόνο για να ασχοληθεί με το περιστατικό που προέκυψε στο Λύκειο της Λευκωσίας, με πρωταγωνιστή τον Διευθυντή του Λυκείου και τη μαθήτριά που φορούσε μαντήλα στο σχολείο κατά την πρώτη μέρα έναρξης των μαθημάτων και ακολούθως με τις εξελίξεις που αφορούσαν σε αυτό, ούτε αμφισβητεί τον επιβεβλημένο, όπως ο οργανισμός ισχυρίζεται, ρόλο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης για άμεση ενημέρωση. Η Αρχή εξετάζει την ενέργεια του οργανισμού να καλέσει στο στούντιο του προγράμματος «Ενημέρωση Τώρα» άτομα να συζητήσουν τις γενικότερες προεκτάσεις του θέματος με τίτλο «Η διαπολιτισμικότητα και τα θρησκευτικά σύμβολα στα σχολεία», τα οποία αντί να περιοριστούν στη συζήτηση για το θέμα για το οποίο υποτίθεται κλήθηκαν να μιλήσουν, έκαναν εκτενείς αναφορές μεταξύ άλλων στην προσωπικότητα, τον χαρακτήρα και την επαγγελματική δραστηριότητα του Διευθυντή του σχολείου κ. Λ. Σέπου. Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Κίνησης για Ισότητα, Στήριξη και Αντιρατσισμό (ΚΙΣΑ) κ.

Δώρος Πολυκάρπου άρχισε την τοποθέτησή του λέγοντας «Κύριε Σωκράτους κατ' αρχάς να πούμε ότι για μας δεν ήταν ούτε τυχαίο, ούτε μεμονωμένο περιστατικό η συμπεριφορά του συγκεκριμένου Διευθυντή. **Με βάση τη δική μας πληροφόρηση αφορά έναν Διευθυντή, ο οποίος ήταν απόλυτα αυταρχικός, δεν δεχόταν εεε δηλαδή έβλεπε, αν θέλετε, το σχολείο ως ένα στρατόπεδο, όπου έπρεπε να ισχύει η στρατιωτική πειθαρχία. Υπήρχαν στο παρελθόν πολύ ουσιαστικά...**», υποχρεώνοντας τον παρουσιαστή του προγράμματος να τον διακόψει λέγοντας «**Δεν νομίζω να μπορούμε να τα υιοθετήσουμε αυτά γιατί είναι καταγγελίες ή κατηγορίες**». Παρ' όλα αυτά, ο κ. Πολυκάρπου συνέχισε με αναφορές και χαρακτηρισμούς σχετικά με την προσωπικότητα και την επαγγελματική δραστηριότητα του κ. Λ. Σέπου χωρίς ο παρουσιαστής να τον διακόψει ξανά και χωρίς να είναι ο ίδιος ο κ. Λ. Σέπος παρών για να απαντήσει. Συγκεκριμένα, ο κ. Πολυκάρπου είπε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα για τον κ. Λ. Σέπο: «**Έδρασε με αποφασιστικό και βίαιο τρόπο**», «**Δεν επιτίθεσαι σε ένα παιδί στην αυλή**», «**Η συμπεριφορά του ήταν βίαια**», «**Ναι ο θύτης είναι ο Διευθυντής, ο Διευθυντής**», «**Ένας Διευθυντής τρέχει στην αυλή και διώχνει παιδάκια;**», «**Ο συγκεκριμένος Διευθυντής ούτε μαθητική εκπροσώπηση δεχόταν, ούτε διάλογο**», «**Ο Διευθυντής αυτός είναι γνωστός**», «**Υπάρχει μια σύγκρουση και ένας τρόπος που προσεγγίζει τα παιδιά, το Υπουργείο το λέει, είναι ιδιόρρυθμός χαρακτήρας, εγώ λέω είναι ένα, ένας αντιδιδασκτικός τρόπος διαχείρισης του σχολείου. Ένας πολύ αυταρχικός τρόπος, ο οποίος δεν βοηθά στο να δημιουργηθεί το κατάλληλο κλίμα υποδοχής...**».

Επομένως, ο ισχυρισμός του οργανισμού ότι «δεν διαφαίνεται η προσωπική τοποθέτηση του δημοσιογράφου» ή «η καθ' οιονδήποτε τρόπο τοποθέτηση του σταθμού» δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Ο παρουσιαστής διέκοψε μεν τον κ. Πολυκάρπου στην αρχική του τοποθέτηση εναντίον του κ. Λ. Σέπου, δεν έπραξε όμως το ίδιο στην συνέχεια της συζήτησης, με αποτέλεσμα ο κ. Πολυκάρπου να συνεχίσει με αναφορές και χαρακτηρισμούς εναντίον του κ. Λ. Σέπου. Μάλιστα, η επιμονή του κ. Πολυκάρπου στις αναφορές εναντίον του

κ. Λ. Σέπου ήταν τέτοια, που η επίσης φιλοξενούμενη του προγράμματος, Κανονολόγος κ. Αρετή Δημοσθένους, παρόλο που δεν παρευρισκόταν εκεί ως εκπρόσωπος του κ. Λ. Σέπου, προσπάθησε από κάποια στιγμή της συζήτησης και μετά να δικαιολογήσει τις ενέργειες του κ. Λ. Σέπου, ενδεχομένως, επειδή ο τελευταίος δεχόταν ένα δριμύ κατηγορώ και δεν ήταν εκεί για να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Επίσης, από τη στιγμή που ο οργανισμός επέλεξε να φιλοξενήσει τον Εκτελεστικό Διευθυντή της Κίνησης για την Ισότητα-Στήριξη-Αντιρατσισμό (ΚΙΣΑ), κ. Δώρο Πολυκάρπου, οι απόψεις του οποίου ήταν γνωστές και ήταν πολύ πιθανό να αναφερθεί στο συμβάν με τον κ. Λ. Σέπο, που είχε λάβει μεγάλες διαστάσεις δημοσιότητας, ο οργανισμός έπρεπε να ήταν έτοιμος να χειριστεί την εξέλιξη της συζήτησης και να μην αφήσει να εξελιχθεί σε ένα μονόλογο με αναφορές και χαρακτηρισμούς εναντίον προσώπου, το οποίο δεν βρισκόταν εκεί για να αρθρώσει τις θέσεις και την απάντησή του. Ή σημαντικότερο, ο οργανισμός, μέσω του δημοσιογράφου του, θα έπρεπε να καταδειξεί το όριο στον φιλοξενούμενό του, προκειμένου η ελευθερία της έκφρασης του ενός μέρους (Δ. Πολυκάρπου) και κυρίως η ελευθερίας μετάδοσης και λήψης πληροφοριών του οργανισμού, να μην καταπατήσει θεμελιώδη δικαιώματα του άλλου μέρους (Λ. Σέπος).

Ως προς τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «πριν την μετάδοση της υπό διερεύνηση εκπομπής στα πλαίσια της διερευνητικής και υπεύθυνης δημοσιογραφίας ζητήθηκε εκ των προτέρων από τον Διευθυντή, ο οποίος τυγχάνει να αποτελεί και τον καταγγέλλοντα για τις υπό διερεύνηση παραβάσεις για τις οποίες τοποθετείται σήμερα ο σταθμός, να προβεί σε επίσημη θέση ούτως ώστε να εκπροσωπηθεί και η δική του άποψη, καθώς αποτελούσε πρόσωπο άμεσα ενδιαφερόμενο, παρόλα αυτά ο ίδιος αρνήθηκε να τοποθετηθεί σε δηλώσεις ή να χρησιμοποιήσει το βήμα που του παραχώρησε η εκπομπή», η Αρχή δεν είναι σε θέση να γνωρίζει εάν αυτό συνέβη ή όχι, καθώς δεν υπάρχουν τεκμήρια που να το αποδεικνύουν τη στιγμή που ο καταγγέλλων από την πλευρά του ισχυρίζεται το αντίθετο. Εν πάση περιπτώσει, εάν ο οργανισμός είχε όντως επιχειρήσει να επικοινωνήσει με τον κ. Λ. Σέπο, θα

έπρεπε αυτό να λεχθεί από τον παρουσιαστή πριν από την έναρξη ή και κατά τη διάρκεια της συζήτησης, ούτε ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια.

Δεδομένων των πιο πάνω, ο σκοπός του προγράμματος, ο οποίος σύμφωνα με τον ισχυρισμό του οργανισμού «ήταν να φιλοξενήσει υπό το φως του περιστατικού αυτού, απόψεις από διαφορετικούς αρμόδιους τομείς, ούτως ώστε να εκτυλιχθεί μια εποικοδομητική συζήτηση σε σχέση με την πιο πάνω τρέχουσα είδηση και όχι επομένως για εξυπηρέτηση οποιουδήποτε άλλου σκοπού πλην του σκοπού του να τεθούν ενώπιον των τηλεθεατών καθολικά οι απόψεις που διέπουν το πιο πάνω θέμα, ούτως ώστε το τηλεοπτικό κοινό κατά την κρίση του να σχηματίσει ελεύθερη και αντικειμενική άποψη» θεωρούμε ότι εκτροχιάστηκε από τις τοποθετήσεις του κ. Πολυκάρπου, οι οποίες δεν ανακόπηκαν από τον παρουσιαστή και κατ' επέκταση τον τηλεοπτικό οργανισμό.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «στο στούντιο είχαν κληθεί προς υπεράσπιση των θέσεων του κυρίου Σέπου τόσο ο Πρόεδρος των εκπαιδευτικών της ΟΕΛΜΕΚ στις τάξεις της οποίας ανήκει και ο κύριος Σέπος, όσο και η ισλαμολόγος / κανονολόγος Αρετή Δημοσθένους, η οποία διατύπωσε απόψεις που ήταν σφόδρα υπέρ της θέσης του Διευθυντή του σχολείου», η Αρχή τον απορρίπτει, καθώς κάτι τέτοιο δεν εξάγεται από τα γεγονότα, ενώ φαίνεται απίθανο το ενδεχόμενο οι προαναφερθέντες να αποδέχονταν πρόσκληση σε ένα πρόγραμμα για να υπερασπιστούν τις θέσεις κάποιου άλλου εν την απουσία του και πόσο μάλλον τις θέσεις του συγκεκριμένου Διευθυντή για ένα περιστατικό με τις διαστάσεις που πήρε. Χαρακτηριστική η δήλωση της κ. Δημοσθένους: **«Ο Διευθυντής αυτός, τον οποίο εγώ δεν γνωρίζω και ούτε τον υποστηρίζω»**. Πώς λοιπόν είχε η εν λόγω ειδικός κληθεί στη συζήτηση για να υπερασπιστεί τις θέσεις του, όπως ισχυρίζεται ο οργανισμός; Επιπλέον, ο ισχυρισμός του οργανισμού ότι «Αυτό (δηλ. το ότι είχαν κληθεί στο στούντιο οι προαναφερθέντες) έγινε προκειμένου να αντιπαραβληθούν τα επιχειρήματα έναντι των διατυπώσεων του Προέδρου

(Εκτελεστικού Διευθυντή) της ΚΙΣΑ» επιβεβαιώνει ότι ο οργανισμός ανέμενε ότι η συζήτηση θα περιελάμβανε αναφορές του κ. Δ. Πολυκάρπου που θα έπρεπε να έχουν αντίλογο.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των **άρθρων 26(1)(ε)** (υποστοιχείο **1**) και **26(2)** (υποστοιχείο **2**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(3)** (υποστοιχείο **3**) και **28(1)** (υποστοιχείο **4**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως και / ή προσωπικώς για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 86/2019(95))

**ΠΑΡΑΠΟΝΟ / ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΩΜΕΓΑ CH», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
«ΩΜΕΓΑ CHANNEL LIMITED»**

Ημερομηνία Απόφασης: 7 Οκτωβρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **24 Ιουνίου 2020**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(ε) και 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(3) και 28(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο προνοεί τα εξής:

26(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

26(2) Τα δελτία ειδήσεων και τα επικαιρικά προγράμματα πρέπει να χαρακτηρίζονται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, ιδιαίτερα αναφορικά με πολιτικά θέματα αλλά και οποιαδήποτε κοινωνικά θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα ακόλουθα:

21(3) Οι σταθμοί υποχρεούνται όπως σ' όλες τις εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) διασφαλίζουν σεβασμό προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό βίο, την επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου μεταδίδεται από σταθμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται για αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητας του. Η πιο πάνω υποχρέωση επεκτείνεται αναφορικά με κάθε άτομο ή την εικόνα γενικά του ανθρώπου ως ατόμου ή μέλους ομάδας.

28(1) Τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή αναφέρονται σε εκπομπή απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **10.8.2020** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής διοικητικών κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, να τις υποβάλει το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής και εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Τονίστηκε, επίσης, ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Χάσικου ημερομ. **24.8.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** ζήτησε παράταση χρόνου τουλάχιστον δεκατεσσάρων (14) ημερών για καταχώρηση των θέσεων και απόψεων του οργανισμού.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **1.9.2020** ενημέρωσε τον οργανισμό ότι έχει γίνει αποδεκτό το αίτημά του και τον κάλεσε να υποβάλει τις οιοσδήποτε παραστάσεις ή / και θέσεις ή / και απόψεις μέχρι την Τρίτη 15.9.2020.

Ο οργανισμός, με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Δέσποινας Χάσικου ημερομ. **15.9.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')** υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Σημειώνεται ότι ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς.

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, όπως αυτές έχουν εκφρασθεί από την Δικηγόρο του στην επιστολή του ημερομ. 15.9.2020, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «χαρακτηρισμοί όπως ‘αυταρχικός’ αλλά και άλλοι σχολιασμοί επί της συμπεριφοράς του καταγγέλλοντα διευθυντή από τους προσκεκλημένους της εκπομπής [...] έχουν ειπωθεί στα πλαίσια μιας ζωντανής συζήτησης και περιορίζονται σε προσωπικά σχόλια και / ή απόψεις των προσκεκλημένων της εκπομπής», η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό. Αναμφίβολα, σε μια ζωντανή συζήτηση, η ροή των γεγονότων είναι γρήγορη και απρόβλεπτη και επομένως ο παρουσιαστής χρειάζεται να είναι σε εγρήγορση και στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι συμμετέχοντες παρεκτρέπονται και ενεργούν αντιδεοντολογικά, να δρα άμεσα και πυροσβεστικά, επαναπροσδιορίζοντας τη συζήτηση στη σωστή της διάσταση. Στην υπό εξέταση μετάδοση, όταν ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Κίνησης για Ισότητα Στήριξη και Αντιρατσισμό (ΚΙΣΑ) κ. Δ. Πολυκάρπου άρχισε την τοποθέτησή του αποδίδοντας χαρακτηρισμούς στον κ. Λ. Σέπο, ο παρουσιαστής τον διέκοψε λέγοντάς «**Δεν νομίζω να μπορούμε να υιοθετήσουμε αυτά γιατί είναι καταγγελίες ή κατηγορίες**». Παρ’ όλα αυτά και όπως φάνηκε στη συνέχεια, η αναφορά του παρουσιαστή δεν ήταν ικανή να επαναπροσδιορίσει τη συζήτηση στη σωστή της διάσταση, αφού ο κ. Δ. Πολυκάρπου συνέχισε με αναφορές και χαρακτηρισμούς σχετικά με την προσωπικότητα και επαγγελματική δραστηριότητα του κ. Λ. Σέπου. Ως εκ τούτου, η παρέμβαση του παρουσιαστή σε καμία περίπτωση δεν «συνέτισε» το λόγο του κ. Δ. Πολυκάρπου και επομένως ο οργανισμός δεν θα έπρεπε να την προβάλλει ως απόδειξη του ότι ο οργανισμός έδρασε με τα σωστά αντανακλαστικά και έπραξε τα δέοντα. Όσον αφορά στο κατά πόσο τα εν λόγω σχόλια και απόψεις ήταν προσωπικά των προσκεκλημένων του προγράμματος, δεν μειώνει την ευθύνη που έχει ο οργανισμός απέναντι στους τηλεθεατές να διασφαλίσει ότι το πρόγραμμα που παρουσιάζει διέπεται από αντικειμενικότητα, πολυφωνία, ακρίβεια, σεβασμό προς την προσωπικότητα,

την υπόληψη και του ιδιωτικού βίου ατόμων για τους οποίους γίνεται αναφορά στο πρόγραμμα και οι οποίοι απολαμβάνουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

«Οι προσκεκλημένοι» όπως ισχυρίζεται ο οργανισμός «κλήθηκαν να σχολιάσουν μια τρέχουσα κατά τον ουσιώδη χρόνο είδηση που απασχόλησε την επικαιρότητα, με τους χαρακτηρισμούς αλλά και τα λοιπά σχόλια να εστιάζουν όχι στην προσωπικότητα και την υπόληψη του καταγγέλλοντος, αλλά στη συμπεριφορά που επέδειξε κατά την άσκηση των δημόσιων διευθυντικών καθηκόντων του» και επίσης «Πρωταρχικός δε σκοπός της εκπομπής ως εξάγεται και από τη λεζάντα του επίμαχου ρεπορτάζ αλλά και από τις δηλώσεις τόσο του παρουσιαστή όσο και των προσκεκλημένων της εκπομπής, ήταν η ευρύτερη συμβολή μέσω διαλογικής συζήτησης στην συζήτηση για το ενδεχόμενο αναχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο των εν ισχύ εγκυκλίων στα πλαίσια των οποίων διενήργησε ο Διευθυντής και στην ανάγκη μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού συστήματος». Ωστόσο και παρ' όλες τις αρχικές προθέσεις του οργανισμού να επικεντρωθεί η συζήτηση του συγκεκριμένου πάνελ στα προαναφερθέντα, οι αναφορές περιστρέφονταν γύρω από την προσωπικότητα, τον χαρακτήρα και την επαγγελματική δραστηριότητα του Διευθυντή κ. Α. Σέπου.

Ως προς τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «δεν είχε προκαθοριστεί το πλάνο των σχολίων που θα παρέθεταν οι προσκεκλημένοι και επομένως ο παρουσιαστής και οι συντελεστές της εκπομπής δεν γνώριζαν για το ακριβές περιεχόμενο των δηλώσεων και / ή σχολιασμών των καλεσμένων του παρά μόνο κατά τη συζήτηση που μεταδόθηκε ζωντανά, υπό τη μορφή διαλόγου», η Αρχή έχει ήδη επισημάνει στην απόφασή της ημερομ. 24.6.2020 ότι ήταν εις γνώσιν του οργανισμού οι απόψεις του καλεσμένου κ. Δ. Πολυκάρπου και εφόσον είχε αποφασίσει να τον προβάλλει είχε την ευθύνη και όφειλε κατά την προπαρασκευή του προγράμματος να φροντίσει όπως λάβει όλα τα δέοντα μέτρα, ώστε η συζήτηση να κυλήσει σε ομαλό επίπεδο, χωρίς χαρακτηρισμούς.

Εξάλλου είναι ενάντια στις αρχές της φυσικής δικαιοσύνης να κατηγορείται μέσω ενός τηλεοπτικού οργανισμού παγκύπριας εμβέλειας συγκεκριμένο πρόσωπο, χωρίς να του δίδεται η ευκαιρία να υπερασπιστεί τον εαυτό του.

Η Αρχή θεωρεί ότι η μεγαλύτερη δυνατή πρόσβαση του κοινού και η παραχώρηση βήματος σε αξιωματούχους, αλλά και απλούς πολίτες για να εκφράζουν τις απόψεις τους είναι αναφαίρετο δικαίωμα του οργανισμού και στοιχείο, που στις πλείστες των περιπτώσεων, προάγει την έννοια της δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, η Αρχή ενθαρρύνει την άσκηση τολμηρής και θαρραλέας κριτικής, καθώς διασφαλίζει τη διαφάνεια και την αξιοκρατία και προάγει τους δημοκρατικούς θεσμούς. Είναι όμως απαραίτητο αυτό να γίνεται στα πλαίσια ενός δίκαιου και τεκμηριωμένου διαλόγου και με τρόπο που να διασφαλίζεται ο σεβασμός προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη και την επαγγελματική δραστηριότητα κάθε ατόμου, για τον οποίο γίνεται αναφορά. Επιπλέον, η άσκηση κριτικής, δύναται μεν να είναι καυστική, αλλά όχι σε βαθμό που να στερεί το δικαίωμα στα πρόσωπα, τα οποία αναφέρονται να απολαύουν δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς. Αυτό εξάλλου προβλέπεται με σαφήνεια από συγκεκριμένες διατάξεις της Νομοθεσίας και η Αρχή είναι υποχρεωμένη να επιβάλει τις προβλεπόμενες από τη Νομοθεσία κυρώσεις.

Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην απόφασή της ημερομ. 24.6.2020, όπου έχει τοποθετηθεί διεξοδικά επί όλων των θεμάτων που εγείρει ο οργανισμός και ειδικότερα σε ό,τι αφορά στο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης.

Συνοψίζοντας, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι οι οργανισμοί οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί όσον αφορά στο περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδουν, προκειμένου να διασφαλίζεται σεβασμός προς την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, την επαγγελματική, επιστημονική, κοινωνική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα **κάθε**

προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου μεταδίδεται από τον οργανισμό ή γίνεται αναφορά ή μεταδίδονται γι' αυτό στοιχεία τέτοια που οδηγούν στην αναγνώριση της ταυτότητάς του. Ομοίως, κάθε πρόσωπο το οποίο συμμετέχει ή αναφέρεται σε πρόγραμμα, έχει το δικαίωμα να απολαύει δίκαιης, ορθής και αξιοπρεπούς συμπεριφοράς.

Η Αρχή σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και οι οποίες προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99. Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης των δημοσιογράφων, αλλά και το δικαίωμα του κοινού για αντικειμενική, ολοκληρωμένη και έγκυρη πληροφόρηση.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό, για τις παραβάσεις που έγιναν στις **9.9.2019**, κυρώσεις ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε)** (υποστοιχείο **1**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) **το διοικητικό πρόστιμο των €400.**
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(3)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνη του υποστοιχείου 1, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 28(1)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) την κύρωση της **Προειδοποίησης**.
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(2)** (υποστοιχείο **4**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) **το διοικητικό πρόστιμο των €400**.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€800** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.